

**TVÅBARNSMAMMAN ELIN, 32,
NÄRA ATT DÖ AV EN MÖRDARBAKTERIE:**

”Utän familjen
hade jag kanske
inte levt nu”

Det som skulle bli en efterlängtd familjesemester slutade med att **Elin Rantatalos** liv tog en plötslig vändning. Hon drabbades av en streptokockinfektion och hamnade i septisk chock – ett tillstånd som är livshotande. Men Elin överlevde. I dag tacklar hon familjelivet precis som förut. Fast med en kropp som inte längre är densamma.

TEXT ISABELLA LINDHOLM HARBRECHT FOTO HANNA BOUVENG

ELIN RANTATALO

Ålder: 32.
Familj: Maken Olle, 35, samt barnen Stella, 7, och Cornelis, 5.

Bor: Vetlanda.

Gör: Pluggar till trähusprojektör.

Bakgrund: Drabbades 2019 av en allvarlig streptokockinfektion vilket ledde till sepsis och septisk chock. Bakterien satt på höger sida av magen och därför fick Elin göra en hudtransplantation på höften motsvarande fem handflator. Hon var också tvungen att amputera båda underbenen och nio fingrar.

Instagram: @elin_rantatalo

Elin, mamma till Stella och Cornelis, drabbades av ett livshotande tillstånd på semesterresan. Elin tvingades amputera båda benen och nio fingrar.

”Jag har tänkt väldigt mycket på min familj och varit ledsen över allt som de fick gå igenom”.

Proteserna är verklighetstrognare men det var svårt för Elin att skiljas från sina fingrar. ”Mycket tuffare än med benen.”

Än i dag finns det inget svar på varför Elin drabbades av infektionen.

KALLAS MÖRDARBAKTERIER
Streptokocker är en vanligt förekommande grupp bakterier som oftast orsakar enklare infektioner som halsfluss och svinkoppor. Ibland dyker det upp mer aggressiva varianter av grupp A-streptokocker och man kan bli svårt sjuk när dessa bakterier går ut i blodcirkulationen (sepsis) eller ger infektioner i djupare hudlager ner mot musklerna. Streptokockerna producerar giftiga ämnen, så kallade toxiner, som bryter ner vävnaden. Symtomen har gjort att bakterier i folkmun kallas ”mördarbakterier”. Sjukdomstillståndet är livshotande och det är viktigt att få rätt vård snabbt.

Det var på semesterresan till Gran Canaria som Elin började må dåligt.

På sjukhuset med sonen Cornelis.

Idag är Elin tillbaka i vardagen och försöker leva som innan hon blev sjuk.

Det är söndag och hemma hos familjen **Rantatalo** doftar det ljuvligt.
– Jag bakade i dag, jag vet verkligen inte när jag gjorde det senast, säger **Elin** samtidigt som sonen **Cornelis**, 5, lyfter armarna mot sin mamma där han sitter på köksbänken. I soffan sitter **Stella**, 7, och berättar om familjens nytillskott: en urgullig hamster vid namn Gucci.
För bara ett år sedan såg livet väldigt annorlunda ut för Elin och hennes familj. Allt började i mars 2019, då familjen hade bokat en semesterresa till Gran Canaria. Redan första dagen börjar Elin känna sig hängig. Hon har dessutom lite ont i armen.
– Jag tänkte att det kanske berodde på att jag hade dragit resväskorna. Och så tänkte jag att det är typiskt att man ska bli sjuk till semestern. Det är ju då man brukar bli sjuk, bara för att man slappnar av.
Men Elin får bara mer och mer ont i armen. Några dagar senare kommer febern, som snabbt blir hög. Samtidigt börjar hon känna sig förvirrad, och en natt hallucinerar hon. Morgonen därpå ringer de efter en läkare.
– Läkaren som kom till hotellet tyckte att jag skulle följa med till vårdcentralen. Jag minns att jag undrade hur jag ens skulle orka gå till bilen. Men jag sa inget, jag ville inte verka gnällig.

Väl på vårdcentralen tar sköterskorna en massa prover, och just när Elin är på väg att bli hemskickad med antibiotika springer personalen ifatt henne. Proverna visade på skyhöga infektionsvärden, och hon måste åka ambulans till sjukhuset.
Efter det här har Elin bara luddiga minnen. På sjukhuset står det klart att hon har drabbats av en infektion, men ingen vet ännu exakt vilken slags infektion. Händelseförloppet utvecklas väldigt snabbt. Elin har nu extremt ont och försätts i medicinsk koma. I samband med det slutar hennes egna minnen. Hon är helt ovetande om att hennes liv nu hänger på en skör tråd.

ELIN HAR DRABBATS av en allvarlig streptokockinfektion som i folkmun kallas för ”mördarbakterie”. Det här leder till att Elin får sepsis (blodförgiftning), och då den allvarligaste formen av det – Elin hamnar i septisk chock. Vid en tidpunkt är läkarna övertygade om att hon inte kommer att klara sig. Därför ringer de till Olle och ger honom beskedet: Elin kommer inte att överleva natten.
– Jag var helt omedveten om allt det här, men jag har tänkt väldigt mycket på min familj och varit ledsen över allt som de fick gå igenom. Att få höra de orden är ju givetvis en mardröm...
Men Elin överlever. Efter tre veckor i respirator får hon flygas hem till Sverige med ett tyskt ambulansflygplan. Elin får en andra chans att leva sitt liv – men på ett nytt sätt. Hon blir nämligen tvungen

att amputera båda underbenen och nio fingrar.
– När jag såg mina svarta fötter förstod jag på en gång. Jag accepterade nog läget ganska snabbt men det var väldigt jobbigt att inse att jag också skulle bli tvungen att skiljas från mina fingrar. Det var mycket tuffare än med benen.
NU BÖRJAR EN lång tid av rehabilitering. Dagens proteser är väl utvecklade, men det är ändå en helt ny verklighet att förhålla sig till. I början kunde det ta fyra timmar för Elin att klä på sig. Jobbet som frisör tvingades hon glömma.
– Frisöryrket var en flickdröm, en identitet. Det blev så mycket på en gång liksom, och jag tror att det hade varit lättare om jag åtminstone hade haft tryggheten i att gå tillbaka till mitt jobb. Men så blev det inte.
Rehabiliteringen går både snabbare och bättre än vad läkarna har vågat hoppas på. I dag är Elin tillbaka i vardagen. Sedan januari 2020 läser hon till trähussprojektör, ett yrke som hon hade sneplat på tidigare. Men

”Utan familjen hade jag kanske inte levt nu. Det var ju till dem jag ville ta mig tillbaka”.

det går inte en enda dag utan att hon påminns om det hon råkade ut för. Utöver amputationen lider hon av såväl nedsatt rörlighet i höger arm som trötthet samt nervsmärtor och sämre hörsel.

– Jag är tacksam över att barnen inte är ett och tre år, det hade varit tuffare. Ibland behöver jag vila och då är det skönt att de förstår och kan fixa en macka själva, säger Elin.

ÄN I DAG finns det inget svar på varför Elin drabbades av infektionen, läkarna har inte kunnat förklara det. Något som hon på sätt och vis tycker är skönt.

– Hade de sagt att det var för att jag badade i poolen så hade jag ju ångrat det badet något fruktansvärt. Men jag hade inte kunnat göra något annorlunda. Det som drabbade mig handlar bara om extrem otur.

Elin har precis börjat smälta händelsen. Hon tror själv att bearbetningen kommer att pågå länge, kanske livet ut.

– Då och då kan jag tänka på hur sjukt det är att jag

inte har några fötter. Vad hände egentligen? Hur kunde det bli så här?

Samtidigt har hon alltid alternativet i bakhuvudet.

– Jag måste påminna mig själv om det ibland. Vissa dagar kan jag önska tillbaka mina fingrar och känna att fy fan vad orättvist att det här drabbade mig! Men då kommer verkligheten snabbt ikapp mig och så tänker jag positivt i stället. Jag är tacksam över att jag lever, och över hur bra min kropp ändå fungerar med tanke på hur sjuk jag faktiskt var.

Det som är tuffast för Elin i vardagen är den enorma trötthet hon lider av. Elins man Olle jobbar i

Norge varannan vecka, vilket innebär att Elin till stora delar roddar familjesituationen själv under vardagarna.

– Allt tar mer energi nu och det kan kännas svårt att ge barnen en rimlig förklaring till varför jag inte kan göra vissa saker. Men samtidigt är det barnen som driver mig framåt, det är de som gör livet roligt. Utan min familj hade jag kanske inte ens levt nu, det var ju till dem jag ville ta mig tillbaka.

”Första gången jag var ute med proteserna hade jag shorts. Jag visste att folk skulle titta”

Stellas barbie docka har protes, precis som mamma.

SEPSIS OCH SEPTISK CHOCK

- Sepsis kallades förr för blodförgiftning och innebär att kroppens immunförsvaret aktiveras för att få bort infektionen. Ibland kan immunförsvaret då överreagera. I stället för att bara hantera den lokala infektionen börja det skada kroppens organ.
- Sepsis delas in i tre olika grader: sepsis, svår sepsis och septisk chock. Det sistnämnda är ett mycket allvarligt tillstånd som uppstår när blodtrycket faller och när det blir svårt att häva det. Dödligheten vid septisk chock är hög.
- Får man sepsis känner man sig oftast mycket sjuk. Symtomen kommer ofta plötsligt, ibland på bara några timmar. Vanliga symtom är bland annat feber, frossa, diarré eller kräkningar, förvirring och sludrande tal samt smärta i mage, rygg, muskler eller leder. Man kan också få svårt att andas och många upplever en muskelsvaghet som gör att man inte orkar stå eller gå. Det är viktigt att man söker vård direkt om man misstänker sepsis då tillståndet kan vara livshotande – ungefär var tionde person som får sepsis avlider.
- I Sverige drabbas ungefär 40 000 personer av sepsis varje år och över 10 miljoner människor i världen dör till följd av sepsis. Trots detta är kännedomen om sjukdomen fortfarande låg hos befolkningen.

KÄLLOR 1177.SE, SEPSISFONDEN.SE SAMT ORU.SE

Elins mål har hela tiden varit att allt ska bli som förut. Eller åtminstone så likt det bara kan bli. Att rehabiliteringen gick snabbare än någon kunde tro beror mycket på Elins målmedvetenhet.

– Jag bestämde mig för att bara köra. Första gången jag var ute med proteserna hade jag shorts. Jag visste att folk skulle titta, och bestämde mig för att det var helt okej. Jag vill normalisera mina proteser och visa att livet med dem inte behöver vara en big deal. Vissa kanske tycker att jag borde ta mindre plats, men sådant triggas jag bara av, säger Elin och fortsätter:

– Jag tänkte snarare tvärtom – att kanske finns det något jag kan bli bäst på? Typ bäst i Sverige på att gå med proteser. Men så såg jag att det finns en som springer triathlon, så då sket sig just det, skrattar hon.

Att få en andra chans i livet påverkar hur man ser på saker och ting. För Elin har det bland annat inneburit att hon inte är en lika principfast förälder som förut.

– Det handlar om småsaker i vardagen, till exempel att vi kan få ett infall att strunta i middagen och åker och köper glass i stället. Jag har insett att man inte måste styra upp allt. Jag har alltid velat vara en sådan person och nu har jag blivit precis så. Jag vill att varje dag ska vara en upplevelse. **m**

Elin är tacksam över att barnen Stella och Cornelis är så stora att de förstår när hon behöver vila.